

නාලන්දා විද්‍යාලය - කොළඹ 10
NALANDA COLLEGE - COLOMBO 10
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය - 2025
තෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2025 ඔක්තෝබර්
රසායන විද්‍යාව - I
13 ශ්‍රේණිය

02 S I

කාලය - පැය 02 යි

සැලකිය යුතුයි :

- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 09 කින් යුක්ත වේ.
- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ නම ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් ද සැලකිලිමත් ව කියවන්න.
- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය සඳහා පිළිතුරු ඔබට සපයා ඇති කොටු කඩදාසියේ නිවැරදිව සලකුණු කරන්න. බහු පිළිතුරු සඳහා ලකුණු ප්‍රදානය කරනු නොලැබේ.

ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නො ලැබේ.

සාර්වත්‍ර වායු නියතය	$R = 8.314 JK^{-1}mol^{-1}$	ඇවගාඩ්රෝ නියතය,	$N_A = 6.022 \times 10^{23} mol^{-1}$
ප්ලැන්ක් නියතය,	$h = 6.626 \times 10^{-34} Js$	ආලෝකයේ ප්‍රවේගය,	$c = 3 \times 10^8 ms^{-1}$

(01) පහත ප්‍රකාශ සලකන්න.

- (I) රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවලින් එක් මූලද්‍රව්‍යයක පරමාණු වෙනත් මූලද්‍රව්‍යයක පරමාණු බවට වෙනස් කළ නොහැක.
 (II) උචිත තත්ත්ව යටතේ දී විකිරණ ශක්තියට අංශු ධාරාවක් (ෆෝටෝන) ලෙස හැසිරිය හැක.

මෙම ප්‍රකාශ පිළිවෙලින් ඉදිරිපත් කරනු ලද්දේ,

- (1) ජේ.ජේ. තොම්සන්, නිල්ස් බෝර් (2) ස්ටෝනි, ලුවී ඩි බ්‍රෝග්ලි (3) ජෝන් ඩෝල්ටන්, නිල්ස් බෝර්
 (4) ජෝන් ඩෝල්ටන්, ලුවී ඩි බ්‍රෝග්ලි (5) ජේ.ජේ. තොම්සන්, ජෝන් චෝල්ටර්

(02) අවසාන කවචයේ $\lambda = 0$ ක්වොන්ටම් අංකයේ විස්තර කෙරෙන ඉලෙක්ට්‍රෝන 2 ක් පවතින මූලද්‍රව්‍ය වන්නේ,

- (1) Rb (2) Mo (3) Ag (4) Nb (5) Pd

(03) පහත සඳහන් ඒවා අතරින් එකම හැඩය ඇති අණු / අයන වනුයේ,

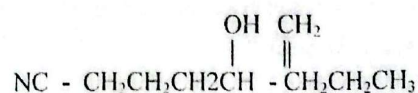
- (a) HCN (b) SO_3^{2-} (c) PCl_4^- (d) I_3^-
 (1) a හා d (2) c හා d (3) b, c හා d
 (4) b හා c (5) ඉහත කිසිවක් සම හැඩ නොදරයි.

(04) $NO_2, H_2O, H_2Te, SO_2, H_2S$ යනු අණු හා බන්ධන කෝණ ආරෝහණ වන අනුපිළිවෙල වන්නේ,

- (1) $H_2S < H_2O < H_2Te < SO_2 < NO_2$ (2) $H_2Te < H_2S < H_2O < SO_2 < NO_2$
 (3) $H_2S < H_2O < H_2Te < NO_2 < SO_2$ (4) $H_2S < H_2O < NO_2 < H_2Te < SO_2$
 (5) $NO_2 < SO_2 < H_2Te < H_2O < H_2S$

(05) පහත දී ඇති කාබනික සංයෝගයේ IUPAC නාමය කුමක්ද?

- (1) 4 - hydroxyl - 5 - propyl - 1 - ennitrite
 (2) 3 - hydrocy - 5 - propyl - 5 - hexennitrite
 (3) 4 - hydroxyl - 5 - propyl - 5 - hexenenitride
 (4) 6 - cyano - 2 - propyl - 2 - hexen - 3 - ol
 (5) 6 - cyano - 2 - propylhex - 1 - en - 3 - ol

(06) 298K හි දී සහ අයනික ලවණයක් වන $M(OH)_2$ වල ජලද්‍රාව්‍යතාවය $1 \times 10^{-4} \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. සාන්ද්‍ර 0.04 mol dm^{-3} වන ජලයේ හොඳින් දියවන MSO_4 ජලීය ද්‍රාවණයක $M(OH)_2$ දිය කළේ නම්, ද්‍රාවණයේ pH අගය වන්නේ, (298K දී $K_w = 1 \times 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$)

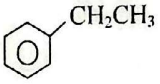
- (1) 6 (2) 5 (3) 7 (4) 8 (5) 9

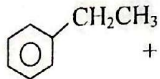
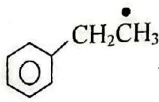
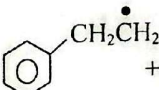
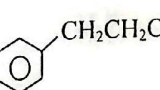
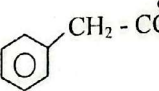
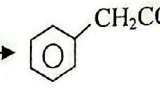
(07) S ගොනුව සම්බන්ධ පහත ප්‍රකාශ අතුරින් සත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) 1 - කාණ්ඩයේ ලෝහවල ලෝහක බන්ධන ප්‍රබලතම කාණ්ඩය මස්සේ පහළට වැඩිවේ.
 (2) දෙවන කාණ්ඩයේ හයිඩ්‍රොක්සයිඩ්වල ද්‍රාව්‍යතාව කාණ්ඩයේ පහළට යන විට අඩුවේ.
 (3) Li_3PO_4 හා Li_2CO_3 ජලයේ අද්‍රාව්‍ය වේ.
 (4) Li වාතයේ දහනයෙන් ඔක්සිජන් අඩංගු එල දෙකක් ලබා දේ.
 (5) $LiNO_3$ තාප වියෝජනයෙන් O_2 වායුව පිට නොවේ.

(08) ආම්ලික ජලීය ද්‍රාවණයක දී $25^\circ C$ දී සන්නිවේද 1.0 kg dm^{-3} වේ. මෙම ද්‍රාවණයෙහි pOH අගය 11 කි. මෙම ද්‍රාවණයේ ඇති H^+ අයන සාන්ද්‍රණය ppm වලින් වනුයේ,

- (1) 0.1 (2) 100 (3) 1000 (4) 1 (5) 10

(09) ආලෝකය ඇති විට Cl_2 හා අතර මුක්ත බණ්ඩක ප්‍රතික්‍රියාවේ දී පහත සඳහන් පියවර අතුරින් කුමක් සිදු නොවේද?

- (1) $Cl_2 \longrightarrow Cl^\bullet + Cl^\bullet$ (2) + $Cl^\bullet \longrightarrow$ + HCl
 (3) + $Cl_2 \longrightarrow$ + $Cl^\bullet$
 (4) + $CCl_2^\bullet \longrightarrow$ (5) $Cl^\bullet + H^\bullet \longrightarrow HCl$

(10) $25^\circ C$ දී $pH = 1$ වන්නේ කුමන මිශ්‍රණයක ද?

- (1) $0.2 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl } 100 \text{ cm}^3$ ක් + $0.2 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH } 100 \text{ cm}^3$ ක්
 (2) $0.2 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl } 100 \text{ cm}^3$ ක් + $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH } 200 \text{ cm}^3$ ක්
 (3) $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl } 60 \text{ cm}^3$ ක් + $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH } 40 \text{ cm}^3$ ක්
 (4) $0.2 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl } 75 \text{ cm}^3$ ක් + $0.2 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH } 25 \text{ cm}^3$ ක්
 (5) $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl } 75 \text{ cm}^3$ ක් + $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH } 25 \text{ cm}^3$ ක්

(11) $2A + 3B \rightarrow C$ යන ප්‍රතික්‍රියාවට අනුව A මවුල 0.30 ක් B මවුල 1 ක් අඩංගු මිශ්‍රණයක් ප්‍රතික්‍රියාවට භාජනය කරනු ලැබේ. ප්‍රතික්‍රියාව අවසන් වූ පසු මිශ්‍රණයේ අඩංගු වන A, B, C මවුල ප්‍රමාණ පිළිවෙළින්,

- (1) 0.2, 0, 0.1 (2) 0, 0.55, 0.15 (3) 0, 0.55, 0.3
 (4) 0.1, 0, 0.2 (5) 0.1, 0, 0.1

(12) $4H^+ + 2Br^-(aq) + MnO_2(s) \rightleftharpoons Br_2(aq) + 2H_2O(l) + Mn^{2+}(aq)$; $\Delta H < 0$

ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සංවෘත භාජනයක් තුළ සමතුලිතව පවතින විට පහත කවර ක්‍රියාවලියක් මගින් සමතුලිතතාවයේ පවතින Br_2 වල ප්‍රමාණය වැඩි කරයිද?

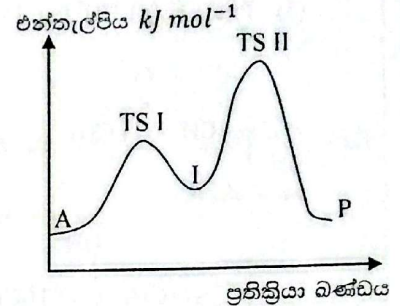
- (1) උෂ්ණත්වය වැඩි කිරීම (2) $Ba(OH)_2$ බිංදු කිරීමෙන් එක් කිරීම
 (3) $MnO_2(s)$ යම් ප්‍රමාණයක් එක් කිරීම (4) ජලය යම් ප්‍රමාණයක් ඉවත් කිරීම.
 (5) ප්‍රතික්‍රියා භාජනයේ පරිමාව අඩු කිරීම.

- (13) FeC_2O_4 සාම්පලයකින් $32g$ ක් ආප්‍රාත ජලය $100cm^3$ ක සම්පූර්ණයෙන් දිය කරන ලදී. ඉන් $25cm^3$ ක් අනුමාපන ජලාස්කූලකට ගෙන එයට තනුක H_2SO_4 එක් කර සාන්ද්‍රණය $0.1 mol dm^{-3}$ වූ ප්‍රාමාණික $KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් මගින් ද කල විට අන්ත ලක්ෂ්‍යය $25cm^3$ ක් වේ. FeC_2O_4 ද්‍රාවණයේ ප්‍රතිශත සංශුද්ධතාව වන්නේ,
(සා.ප.ස්. $Fe = 56, C = 12, O = 16$)

(1) 7.5% (2) 4.5% (3) 3.75% (4) 6% (5) 5.5%

- (14) $A \rightarrow P$ යන පියවර 2 කින් සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා ප්‍රතික්‍රියා බණ්ඩාකයට එදිරිව එන්තැල්පිය ප්‍රස්ථාර ගත කල විට පහත ආකාරයේ වක්‍රයක් ලැබේ.
ඉහත ප්‍රස්ථාරය අනුව ප්‍රතික්‍රියාව පිළිබඳ අසත්‍ය වන්නේ,

- (1) තාප අවශෝෂක ප්‍රතික්‍රියාවකි.
(2) දෙපියවර ප්‍රතික්‍රියාවකි.
(3) වේගවත්ම පියවර දෙවන පියවර වේ.
(4) A හා $TS I$ අතර ශක්ති වෙනස පසු පියවරේ ඉහළ ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රියන ශක්තිය වේ.
(5) I අතරමැදියේ ශක්තිය ප්‍රතික්‍රියක හා එලවල ශක්තිය වඩා වැඩියි.

- (15) සංසිට්ටන වාදයට අනුව පහත වගන්ති අතුරින් කුමක් අසත්‍ය වේද?

- (1) පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය වැඩිකල විට සඵල සංසිට්ටන සංඛ්‍යාවය වැඩි වේ.
(2) නියත උෂ්ණත්වයේ දී පද්ධතියේ පීඩනය වැඩි කලහොත් ගැටුම් භාගය වැඩිවීමෙන් ප්‍රතික්‍රියා සීග්‍රතාවය වැඩි වේ.
(3) නියත උෂ්ණත්වයේ දී පද්ධතියට උත්ප්‍රේරකයක් එක් කල විට සක්‍රියන ශක්තිය ඉක්මවන අණු භාගය වැඩිවීමෙන් ප්‍රතික්‍රියා සීග්‍රතාවය වැඩි වේ.
(4) නියත උෂ්ණත්වයේ දී ඒකීය පරිමාවක සිදුවිය හැකි ගැටුම් ප්‍රමාණය, ප්‍රතික්‍රියක අණුවල ගුණිතයට සමාන වේ.
(5) උත්ප්‍රේරකයක් මගින් ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදුවීමට, සක්‍රියන ශක්තිය අඩු විකල්ප මාර්ග සකසා දේ.

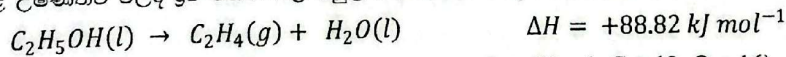
- (16) $25^\circ C$ දී Hg_2Cl_2 හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය $1.2 \times 10^{-18} mol^3 dm^{-9}$ කි. $25^\circ C$ දී Hg_2Cl_2 වලින් සංතෘප්ත වී ඇති $0.016 mol dm^{-3}$ ජලීය $NaCl$ ද්‍රාවණයක Hg_2^{2+} අයනවල සාන්ද්‍රණය ($mol dm^{-3}$ වලින්) වනුයේ,

(1) 1.12×10^{-12} (2) 4.68×10^{-15} (3) 7.53×10^{-16}
(4) 3.5×10^{-17} (5) 3.62×10^{-20}

- (17) $M(NO_3)_2$ සාම්පලයකින් $84.62g$ ක් වියෝජනය කල විට $546K$ උෂ්ණත්වයේ දී හා $4 atm$ පීඩනයේ දී ඒකරාශී කරගන්නා ලද O_2 පරිමාව $2.4 dm^3$. M හි මවුලික ස්කන්ධය ගණනය කරන්න. (M යනු දෙවන කාණ්ඩයේ මූලද්‍රව්‍යයකි.)
($N = 14, O = 16$) (ස.උ.වි. දී O_2 හි මවුලික පරිමාව $24 dm^3$ කි.)

(1) 73.52 (2) 24.3 (3) 40.1 (4) 87.6 (5) 137.3

- (18) ඉහළ උෂ්ණත්ව වලදී ද්‍රව එතනෝල් මවුල 1 ක් පහත පරිදි වියෝජනය වේ.

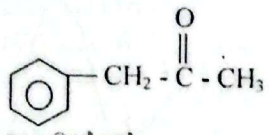
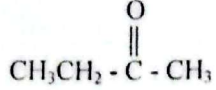

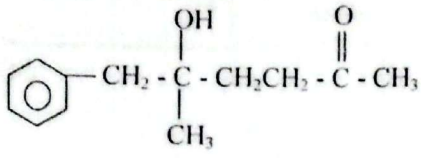
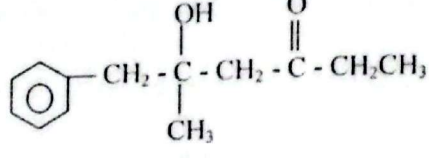
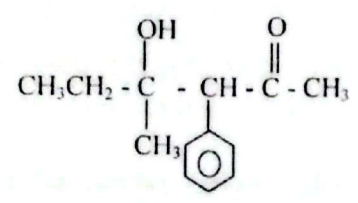
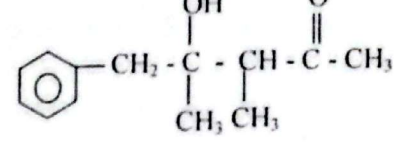
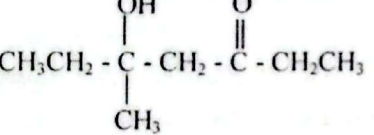
පහත සඳහන් කුමක් ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා අසත්‍ය වේද? ($H = 1, C = 12, O = 16$)

- (1) $C_2H_5OH(g)$ $1mol$ වියෝජනය වන විට අවශෝෂණය වන තාපය $88.82 kJ$ ට වඩා අඩු වේ.
(2) $C_2H_4(g) + H_2O(l)$ හි එන්තැල්පිය $C_2H_5OH(l)$ හි එන්තැල්පියට වඩා වැඩි වේ.
(3) $C_2H_4(g)$ $1mol$ සෑදෙන විට $88.82 kJ$ තාපයක් පිට වේ.
(4) ප්‍රතික්‍රියක මවුලයක් වියෝජනය වීමේදී $88.82 kJ$ තාපයක් අවශෝෂණය වේ.
(5) එල 46g ක් සෑදෙන විට $88.82 kJ$ තාපයක් අවශෝෂණය වේ.

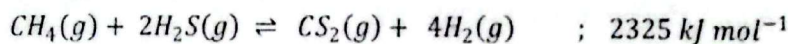
- (19) 298K දී සම්මත හයිඩ්‍රජන් ඉලෙක්ට්‍රෝඩයක්, සම්මත Cu ඉලෙක්ට්‍රෝඩයක් හා ලවණ සේතුවක් භාවිතයෙන් ගොඩ නගන ලද සම්මත ගැල්වානි කෝෂයක් පහත සඳහන් කුමක් මගින් නිවැරදිව දැක්වේද?
- (1) $\text{Cu(s)} \mid \text{Cu}^{2+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}) \parallel \text{H}^{+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}) \mid \text{H}_2(\text{g}) \mid \text{Pt(s)}$
 - (2) $\text{Cu(s)}, \text{Cu}^{2+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}) \parallel \text{H}^{+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}) \mid \text{H}_2(\text{g}) \mid \text{Pt(s)}$
 - (3) $\text{Pt(s)} \mid \text{H}_2(\text{g}) \mid \text{H}^{+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}) \parallel \text{Cu}^{2+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}) \mid \text{Cu(s)}$
 - (4) $\text{Cu(s)} \mid \text{Mg}^{2+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}), \text{H}^{+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}), \text{H}_2(\text{g}) \mid \text{Pt(s)}$
 - (5) $\text{Pt(s)}, \text{H}_2(\text{g}) \mid \text{H}^{+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}) \parallel \text{Mg}^{2+}(\text{aq}, 1.00 \text{ mol dm}^{-3}), \text{Mg(s)}$

- (20) හා යන සංයෝග සංගණනයට භාජනය කළ විට සෑදෙන සංයෝගයක් නොවන්නේ,

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)

- (21) පහත දැක්වෙන ඒවායින් වැරදි ප්‍රකාශය හඳුනාගන්න.
- (1) නයිට්‍රජන්වල ($N(g)$) ඉලෙක්ට්‍රෝන ලබාගැනීමේ ශක්තිය ධන වේ.
 - (2) $SbCl_3(aq)$ ද්‍රාවණයක් ජලයෙන් තනුක කරන විට පුදු පැහැ අවස්ථාවක් දේ.
 - (3) ඇමෝනියා (NH_3) වායුවට ඔක්සිකාරකයක් ලෙස මෙන්ම ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ද ක්‍රියා කළ හැක.
 - (4) $PCl_5(s)$ ජලයේ දියවීමෙන් ආම්ලික ද්‍රාවණයක් ලබා දේ.
 - (5) ඉහළ උෂ්ණත්වයකට රත් කළ වුවද ඇයුම්නියම් N_2 වායුව කෙරෙහි නිෂ්ක්‍රීය වේ.

- (22) පහත සමතුලන ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

උපරිම H_2 එලදාවක් ලබා ගැනීම සඳහා ඒවායින් වඩාත් යෝග්‍ය වන්නේ,

- (1) ඉහළ උෂ්ණත්වයන් හා පහළ පීඩනයන් යොදාගැනීම.
- (2) නියත උෂ්ණත්වයක් ද පද්ධතියේ පරිමාව අඩු කිරීම
- (3) පද්ධතියට උත්ප්‍රේරකයක් එක් කිරීම.
- (4) පහළ උෂ්ණත්වයක් හා ඉහළ පීඩනයක් යොදා ගැනීම.
- (5) පහළ උෂ්ණත්වයක් හා පහළ පීඩනයක් ඇති කිරීම.

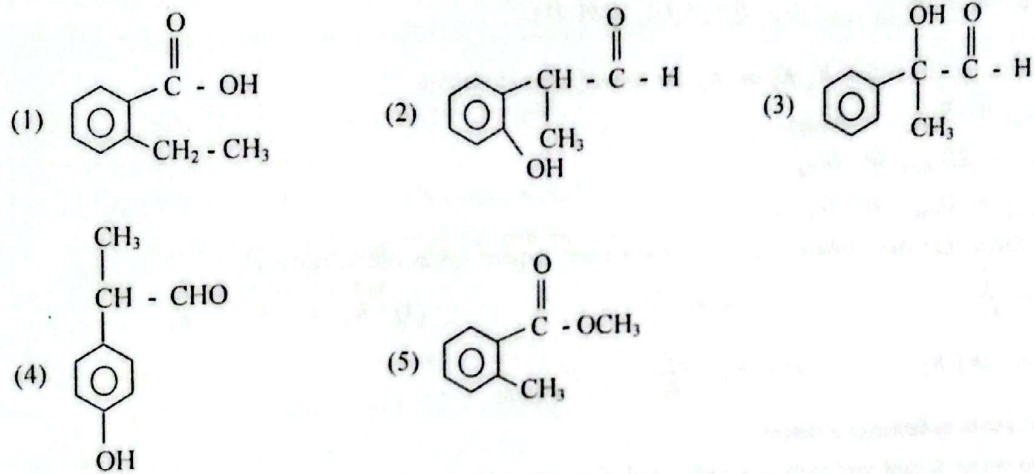
(23) 298K දුබල හේමයක් වන BOH හි තනුක ජලීය ද්‍රාවණයක සාන්ද්‍රණය $C \text{ mol dm}^{-3}$ වන අතර එහි විඝටන නියතය K_b වීම ද්‍රාවණයේ pH අගය සඳහා නිවැරදි ප්‍රකාශනය වන්නේ,

- (1) $pH = pK_w + pK_b + \log \frac{[B^+_{(aq)}]}{[C]}$ (2) $pH = pK_w - pK_b + \log \frac{[B^+_{(aq)}]}{[C]}$
 (3) $pH = pK_w + pK_b - \log \frac{[B^+_{(aq)}]}{[C]}$ (4) $pH = pK_w - pK_b - \log \frac{[B^+_{(aq)}]}{[C]}$
 (5) $pH = pK_w - pK_w + \log \frac{[B^+_{(aq)}]}{[C]}$

(24) $C_9H_{10}O_2$ අණුක සූත්‍රය ඇති A නම් කාබනික සංයෝගය,

- (I) ලෝහමය Na සමග ප්‍රතික්‍රියා කර වායුවක් ලබා දේ.
 (II) වොලන්ස් ප්‍රතිකාරකය සමග රිදී කැඩපතක් ලබා දේ.
 (III) ප්‍රබල ඔක්සිකරණයට භාජනය කළ විට ඇරෝමැටික කාබොක්සිලික් අම්ලයක් ලබා දේ.
 (IV) ජලීය $NaOH$ සමග ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.

A වන්නේ,

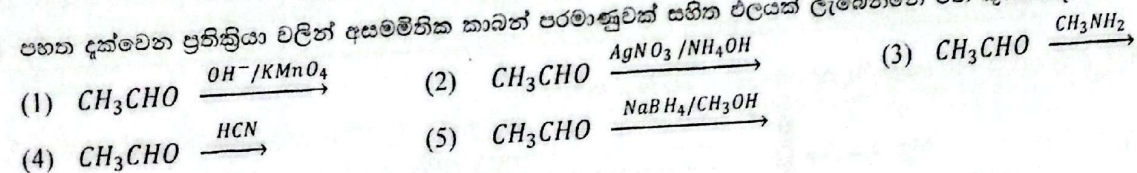
(25) $25^\circ C$ දී විඝටන නියතය $1.5 \times 10^5 \text{ mol dm}^{-3}$ වන දුබල අම්ලයේ පරිමාව දෙගුණ වීමට ජලය යොදා තනුක කළ විට pH අගයේ සිදුවන වෙනස වන්නේ,

- (1) එකක 1.5 කින් ඉහළ යයි. (2) එකක 1.5 කින් පහළ යයි. (3) එකක 1 කින් පහළ යයි.
 (4) එකක 1 කින් ඉහළ යයි. (5) වෙනසක් සිදු නොවේ.

(26) M නම් කාබනික සංයෝගයක 1 mol ක් දහනය කිරීමට O_2 මවුල 4 ක් අවශ්‍ය වූ අතර එල ලෙස CO_2 3 mol ක් හා H_2O 3 mol ක් පමණක් ලැබුණි. M හි රසායනික සූත්‍රය වන්නේ,

- (1) C_3H_6 (2) C_2H_6 (3) C_3H_6O
 (4) C_3H_4 (5) C_2H_4O

(27) පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියා වලින් අසමමිතික කාබන් පරමාණුවක් සහිත එළයක් ලැබෙන්නේ මින් කුමකින්ද?

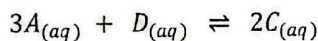
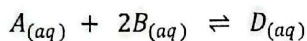
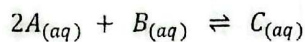
(28) කාමර උෂ්ණත්වයේ දී $\text{Ag(s)} | \text{AgCl(s)}, \text{KCl(aq)} \text{ හා } \text{Pt(s)} | \text{Hg(l)} | \text{Hg}_2\text{Cl}_2\text{(s)} | \text{KCl(aq)}$ යන ඉලෙක්ට්‍රෝඩ වල සම්මත ඉලෙක්ට්‍රෝඩ විභව පිළිවෙළින් $+0.22\text{V}$ හා 0.27V වේ. ඉහත ඉලෙක්ට්‍රෝඩවලින් සාදන ලද විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයෙහි විද්‍යුත් ගාමක බලය (E_{cell}^0) හා පුර්ණ කෝෂ ප්‍රතික්‍රියාව වනුයේ,

- (1) $-0.05\text{V}, \text{Hg}_2\text{Cl}_2\text{(s)} + \text{Ag(s)} \rightarrow \text{AgCl(s)} + \text{Hg(l)}$
- (2) $+0.05\text{V}, \text{Hg}_2\text{Cl}_2\text{(s)} + 2\text{Ag(s)} \rightarrow 2\text{AgCl(s)} + 2\text{Hg(l)}$
- (3) $+0.5\text{V}, \text{AgCl}_2\text{(s)} + 2\text{Hg(l)} \rightarrow \text{Ag(s)} + \text{Hg}_2\text{Cl}_2\text{(s)}$
- (4) $-0.5\text{V}, 2\text{AgCl(s)} + 2\text{Hg(l)} \rightarrow \text{Hg}_2\text{Cl}_2\text{(s)} + 2\text{Ag(s)}$
- (5) $+0.05\text{V}, 2\text{AgCl(s)} + 2\text{Hg(s)} \rightarrow \text{Hg}_2\text{Cl}_2\text{(s)} + 2\text{Ag(s)}$

(29) Fe^{2+} ජලීය ද්‍රාවණයක 25.00cm^3 ක පරිමාවක් ආම්ලික මාධ්‍යයේ ඇති KMnO_4 ද්‍රාවණයක් සමග අනුමාපනය කරන ලදී. එහිදී මුළු Fe^{2+} සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමට වැය වූ KMnO_4 පරිමාව 20.00cm^3 විය. මෙම අනුමාපනයට 0.03mol dm^{-3} වෙනුවට ආම්ලික මාධ්‍යයේ ඇති $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ භාවිත කළ විට වැය වූ $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ පරිමාව 20.00cm^3 ක් නම් $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය වන්නේ,

- (1) $2.5 \times 10^{-2}\text{mol dm}^{-3}$ (2) $0.5 \times 10^{-2}\text{mol dm}^{-3}$ (3) $0.25 \times 10^{-2}\text{mol dm}^{-3}$
- (4) $5 \times 10^{-2}\text{mol dm}^{-3}$ (5) $0.4 \times 10^{-3}\text{mol dm}^{-3}$

(30) සමතුලිතතා නියතය පිළිවෙළින් K_1, K_2 හා K_3 වන සමතුලිතතා සලකන්න.

සමතුලිතතා නියත තුන අතර සම්බන්ධය දක්වන්නේ පහත සඳහන් කුමන සමීකරණයෙන්ද?

- (1) $K_3 = \frac{K_1^2}{K_2}$ (2) $K_3 = \frac{2K_1}{K_2}$ (3) $K_3 = 2K_1 - K_2$
- (4) $K_3 = 2K_2^2 K_2$ (5) $K_3 = \frac{\sqrt{K_1}}{K_2}$

■ අංක 31 සිට 40 තෙක් ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්

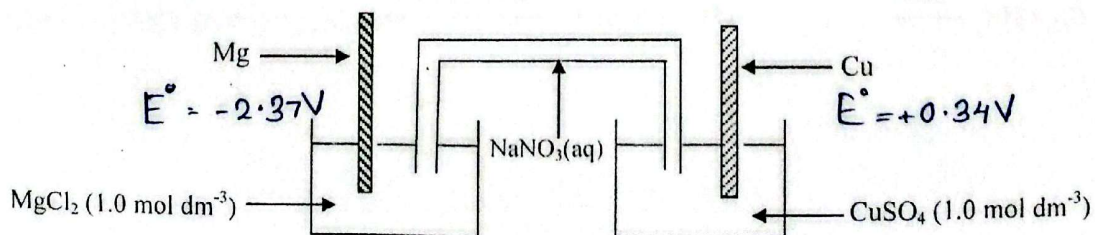
අංක 31 සිට 40 තෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නයේ දක්වා ඇති (a), (b), (c) සහ (d) යන ප්‍රතිචාර හතර අතුරෙන් එකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදිය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය / ප්‍රතිචාර කවරේ දැයි තෝරා ගන්න.

- (a) සහ (b) පමණක් නිවැරදි නම් (1) මතද.
- (b) සහ (c) පමණක් නිවැරදි නම් (2) මතද.
- (c) සහ (d) පමණක් නිවැරදි නම් (3) මතද.
- (d) සහ (a) පමණක් නිවැරදි නම් (4) මතද.

වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි නම් (5) මතද උත්තර පත්‍රයෙහි දක්වන උපදෙස් පරිදි ලකුණු කරන්න.

උපදෙස් සම්පිණ්ඩනය				
1	2	3	4	5
(a) සහ (b) පමණක් නිවැරදියි.	(b) සහ (c) පමණක් නිවැරදියි.	(c) සහ (d) පමණක් නිවැරදියි.	(d) සහ (a) පමණක් නිවැරදියි.	වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි ය.

(31) 25°C දී ක්‍රියාකාරී වන පහත විද්‍යුත් රසායනික කෝෂය සලකන්න.

පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතරින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?

- (a) කෝෂයෙහි විද්‍යුත් ගාමක බලය + 2.71V වේ.
- (b) Cu ඉලෙක්ට්‍රෝඩය, කැතෝඩය වන අතර Mg ඉලෙක්ට්‍රෝඩය ඇනෝඩය වේ.
- (c) Mg ඉලෙක්ට්‍රෝඩයේ සිට Cu ඉලෙක්ට්‍රෝඩය දක්වා බාහිර පරිපථය තුළින් ඉලෙක්ට්‍රෝන ගමන් කරයි.
- (d) Cu කුර ගිල්වා ඇති CuSO₄ ද්‍රාවණයෙහි නිල් පැහැය ක්‍රමයෙන් අඩු වේ.

(32) 1-butyne පිළිබඳව පහත දී ඇති ප්‍රකාශ අතරින් සත්‍ය වන්නේ,

- (a) sp^3 මුහුම්කරණයට ලක්වූ කාබන් පරමාණු 2 ක් ඇත.
- (b) NaNH₂ සමග ප්‍රතික්‍රියා කර H₂ පිට කරයි.
- (c) එය ක්ෂාරීය KMnO₄ හි වර්ණය විවර්ණ කරයි.
- (d) ඇමෝනියම් AgNO₃ සමග ප්‍රතික්‍රියා කර රිදී කැඩපතක් ලබා දේ.

(33) පහත දී ඇති ප්‍රකාශ අතරින් කවර ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ අසත්‍ය වේද?

- (a) අඩු පීඩනවල දී තාත්වික වායුවල සම්පීඩ්‍යතාව 1 ට ආසන්න වේ.
- (b) කාමර උෂ්ණත්වයේ පවතින තාත්වික වායුවක පීඩනය ඉතා ඉහළ අගයකට වැඩිකර දැවිකරණය කළ හැක.
- (c) ධන කිරණ ඇනෝඩයෙන් නිකුත් වේ.
- (d) SO₂ විරූපක කාරකයක් ලෙස භාවිත කරන විට එය ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

(34) H₂O₂ සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ වන්නේ,

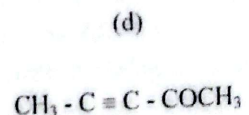
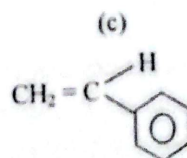
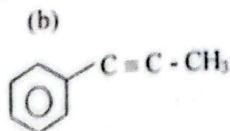
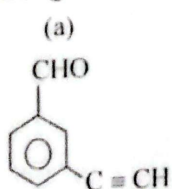
- (a) H₂O₂ නිරවුල් අණුවකි.
- (b) Ag₂O මගින් H₂O₂, O₂ බවට ඔක්සිකරණය කෙරේ.
- (c) H₂O₂, NaOH සමග ප්‍රතික්‍රියා කරමින් එහි ආම්ලික ගුණ පෙන්වයි.
- (d) H₂O₂ ට ද්විධාකරණය විය හැක.

(35) පහත ඒවායින් කුමන සංයෝගය / සංයෝග

(I) 2, 4- ඩයිනයිට්‍රෝෆීනයිල්හයිඩ්‍රජින් (2, 4 - DNP)

(II) ඇමෝනියම් AgNO₃

යන ප්‍රතිකාරක දෙකම සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?

(36) d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය සාදන අයන සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය ප්‍රකාශ වන්නේ,

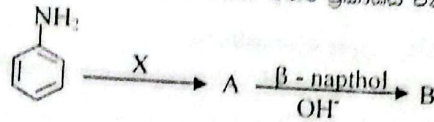
- (a) Mn²⁺ අයන ද්‍රාවණයකට තනුක NaOH එකතු කරන විට රෝස පැහැ අවක්ෂේපයක් ලැබේ.
- (b) Mn²⁺ අයන ද්‍රාවණයකට තනුක NH₃ එක් කරන විට අවක්ෂේපය දියවී රෝස පැහැ ද්‍රාවණයක් ලැබේ.
- (c) Mn²⁺ අයන ද්‍රාවණයකට සාන්ද්‍ර HCl එකතු කරන විට කොළවන් කහ ද්‍රාවණයක් වන [MnCl₄]²⁻(aq) ලැබේ.
- (d) Mn²⁺ අයන අඩංගු ද්‍රාවණයකට H₂S බුබුලනය කරන විට රෝස පැහැ MnS ද්‍රාවණයක් ලැබේ.

(37) කාණ්ඩ වර්ගීකරණයේ දී හතරවන කාණ්ඩයේ කැටායන අවක්ෂේපණය සම්බන්ධයෙන් සාවද්‍ය ප්‍රකාශ වන්නේ,

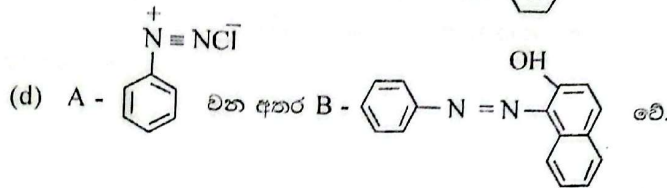
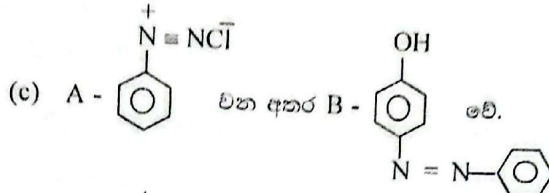
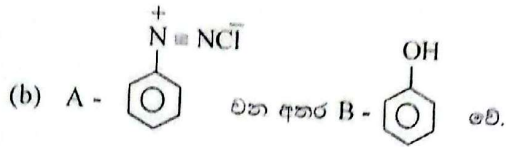
- (a) පළමුව NH₄OH දමා භාෂ්මික කරනු ලැබේ.
- (b) දෙවනුව සාන්ද්‍ර HCl දමා ආම්ලික කරනු ලැබේ.
- (c) ආම්ලික මාධ්‍යයේ දී H₂S යළි විට කැටායන හතරක් ඒවායේ සල්ෆයිඩ් ලෙස අවක්ෂේප වේ.
- (d) භාෂ්මික විට වැඩි සල්ෆයිඩ් අයන සාන්ද්‍රණයක් හමුවේ දී NiS, MnS, ZnS, CoS ලෙස අවක්ෂේප වේ.

(38) පහත පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

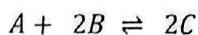
(a) X - NaN_2 / තනුක HCl , $(0 - 5)^\circ\text{C}$ අතර උෂ්ණත්වයේ යෙදිය යුතුයි.

(39) $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(s)$ වල ද්‍රාව්‍යතාව සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ,

- (a) AgNO_3 ද්‍රාවණයක සාන්ද්‍රණය වැඩිවන විට $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(s)$ වල ද්‍රාව්‍යතාව අඩුවේ.
 (b) $\text{K}_2\text{CrO}_4(s)$ ද්‍රාවණයක සාන්ද්‍රණය වැඩිවන විට එම ද්‍රාවණය තුළ $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(s)$ වල ද්‍රාව්‍යතාව අඩුවේ.
 (c) ජලීය ද්‍රාවණයක දී $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(s)$ වල ද්‍රාව්‍යතාව AgNO_3 ද්‍රාවණයක් තුළදී ද්‍රාව්‍යතාවයට වඩා වැඩිය.
 (d) පොදු අයන ආචරණයේ බලපෑමෙන් $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(s)$ වල ද්‍රාව්‍යතාව විචලනය වේ.

(40) පහත දී ඇති ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වගන්ති වන්නේ,

- (a) A ප්‍රතික්‍රියකයේ සාන්ද්‍රණය වැඩිවන විට B ප්‍රතික්‍රියකයේ සාන්ද්‍රණය ද වැඩිවේ.
 (b) ප්‍රතික්‍රියාව ගතික සමතුලිතතාවයට පත් වූ විට නියත උෂ්ණත්වයේ දී එහි සමතුලිතතා නියතය K_c නියත වේ.
 (c) උෂ්ණත්වය නියත වුවද ප්‍රතික්‍රියකයක සාන්ද්‍රණය වෙනස් කරන විට ඊට අනුරූපව ප්‍රතිඵල වල සාන්ද්‍රණය ද වෙනස් වේ.
 (d) B ප්‍රතික්‍රියකයේ සාන්ද්‍රණය වැඩි කළ විට ප්‍රතික්‍රියාව ඉදිරි දිශාවට යොමුවුවද ඕනෑම උෂ්ණත්වයක දී K_c හි අගය නියතව පවතී.

■ අංක 41 සිට 50 තෙක් ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්

අංක 41 සිට 50 තෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙක බැගින් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම ප්‍රකාශ යුගලයට හොඳින්ම ගැළපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වෙන (1), (2), (3), (4) සහ (5) යන ප්‍රතිචාරවලින් කවර ප්‍රතිචාරය දැයි තෝරා උත්තර පත්‍රයෙහි උචිත ලෙස ලකුණු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
(1)	සත්‍ය	සත්‍ය වන අතර පළමුවැන්න නිවැරදිව පහදා දෙයි.
(2)	සත්‍ය	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැන්න නිවැරදිව පහදා නොදෙයි.
(3)	සත්‍ය	අසත්‍ය
(4)	අසත්‍ය	සත්‍ය
(5)	අසත්‍ය	අසත්‍ය

	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
(41)	$NH_3(g)$ වලට ඔක්සිකාරකයක් ලෙස මෙන්ම ඔක්සිහාරකයක් ලෙස ද ක්‍රියා කළ හැක.	NH_3 ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන විට N ඔක්සිහාරණයට භාජනය වේ.
(42)	pentane හි තාපාංකය butanol වල තාපාංකයට වඩා අඩුය.	butanol වල වඩාත් විද්‍යුත් සාණ ඔක්සිජන් පරමාණුවක් පවතින නිසා එය ධ්‍රැවීය අණුවක් වන බැවින් එහි හයිඩ්‍රජන් බන්ධන අණු - අණු අතර ක්‍රියාත්මක වන නිසාය. pentane නිර්ධ්‍රැවීය අණුවකි.
(43)	පිනෝල් බ්‍රෝමීන් දියර අවර්ණ කළද බෙන්සීන් බ්‍රෝමීන් දියර අවර්ණ නොකරයි.	පිනෝල්හි OH කාණ්ඩය මගින් පිනෝල්හි බෙන්සීන් නාෂ්ටිය සක්‍රීය කළද, බෙන්සීන්හි නාෂ්ටිය ඵලෙස සක්‍රීය වී නැත.
(44)	තාත්වික වායු නියැදියක පරිමාව පරිපූර්ණ වායු සමීකරණය මගින් පුරෝකථනය කරන අගයට වඩා වැඩි විය හැක.	තාත්වික වායු අණුවල සැලකිය යුතු තරම් පරිමා පවතී. එනිසා එම පරිමා කොටස එයින් ඉවත් කළ යුතුය.
(45)	Ni^{2+} අයන ජලීය ද්‍රාවණයකට තනුක $NaOH$ එකතු කරන විට කොළ පාට අවක්ෂේපයක් ලැබේ.	Ni^{2+} අයන ජලීය ද්‍රාවණය $NaOH$ හමුවේදී කොළ පාට $Ni(OH)_2$ අවක්ෂේප සාදයි.
(46)	හේබර් ක්‍රමයෙන් NH_3 නිෂ්පාදනයේ දී $450^{\circ}C - 500^{\circ}C$ අතර ප්‍රශස්ත උෂ්ණත්ව පරාසයක් භාවිතා කරයි.	$N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3$ ප්‍රතික්‍රියාවේ ප්‍රතිඵල වල ඵලදාව වැඩි කිරීමට පිඩනය වැඩිකළ යුතු අතර උෂ්ණත්වය ද වැඩිකළ යුතුය.
(47)	Na_2CO_3 නිෂ්පාදනයේ දී පළමුව ඇමෝනිකරණය සිදුකර දෙවනුව කාබොනිකරණය සිදු කරයි.	භාෂ්මික NH_3 ද්‍රාවණය තුළට CO_2 වායුව හොඳින් අවශෝෂණය වන අතර ඉහළ HCO_3^- අයන සාන්ද්‍රණයක් ඇති කිරීමට පළමුව ඇමෝනිකරණය කර දෙවනුව කාබොනිකරණය කළ යුතු වේ.
(48)	සක්‍රීය ඉලෙක්ට්‍රෝඩ විද්‍යුත් විච්ඡේදන ක්‍රියාවලිය විද්‍යුත් ලෝහාලේපනයේ දී යොදා ගනී.	ඇනෝඩයේ ස්කන්ධය අඩු වන අතර කැතෝඩයේ ස්කන්ධය එයට සමානුපාතිකව වැඩිවේ. විද්‍යුත් විච්ඡේදනයේ සාන්ද්‍රණය වෙනස් වේ.
(49)	N_2O , CH_4 , CFC සහ CO_2 හරිතාගාර වායු ලෙස ක්‍රියා කරයි.	අධෝරක්ත කිරණ උරාගත හැකි විමත් වායුගෝලයේ දිගු කාලයක් ස්ථායීව පැවතීමත් නිසා මෙම වායුන් හරිතාගාර වායු ලෙස සලකයි.
(50)	CH_3COONa හා CH_3COOH සම මවුලික මිශ්‍රණයක් ස්ථාවරත්වක ද්‍රාවණයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.	ද්‍රාවණයේ pH අගය වෙනස් වීමට ප්‍රතිරෝධයක් දක්විය හැකි ද්‍රාවණයක් ස්ථාවරත්වක ද්‍රාවණයක් වේ.

නාලන්දා විද්‍යාලය - කොළඹ 10
NALANDA COLLEGE - COLOMBO 10
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය - 2025
තෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2025 ඔක්තෝම්බර්
රසායන විද්‍යාව - II
13 ශ්‍රේණිය

02	S	II
----	---	----

කාලය - පැය 03 යි

නම :

පන්තිය :

විභාග අංකය :

උපදෙස් :

❖ ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.

▪ **A කොටස - චක්‍රගත රචනා (පිටු 02 - 08)**

❖ සියලු ම ප්‍රශ්නවලට මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේම පිළිතුරු සපයන්න.

❖ ඔබේ පිළිතුරු එක් එක් ප්‍රශ්නයට ඉඩ සලසා ඇති තැන්වල ලිවිය යුතුය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවීමට ප්‍රමාණවත් බව ද දීර්ඝ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බව ද සලකන්න

▪ **B හා C කොටස - රචනා (පිටු 09 - 14)**

❖ එක් එක් කොටසින් ප්‍රශ්න දෙක බැගින් තෝරාගෙන ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

❖ සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A, B සහ C කොටස්වලට පිළිතුරු A කොටස මුලින් තිබෙන පරිදි අමුණා විභාග ශාලාවකට භාර දෙන්න.

❖ ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි B සහ C කොටස් පමණක් විභාග ශාලාවෙන් පිටතට ගෙන යා හැකිය.

❖ සර්වත්‍ර වායු නියතය, $R = 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$

❖ ඇවගාඩ්රෝ නියතය, $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

❖ ප්ලෑන්ක් නියතය, $h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ Js}$

❖ ආලෝකයේ ප්‍රවේගය $c = 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පමණි.

(02) රසායන විද්‍යාව II		
කොටස	ප්‍රශ්න අංක	ලකුණු
A	1	
	2	
	3	
	4	
B	5	
	6	
	7	
C	8	
	9	
	10	
එකතුව		
ප්‍රතිශතය		

අවසාන ලකුණු	
ඉලක්කමෙන්	
අකුරින්	

සංකේත අංක	
උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂක	
පරීක්ෂා කළේ	1.
	2.
අධීක්ෂණය	

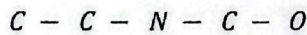
A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

ප්‍රශ්න හතරකටම මෙම පත්‍රයේම පිළිතුරු සපයන්න.

(01) (a) පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු තිත් ඉර මත ලියන්න.

- F^- , OH^- , NH_2^- හා CH_3^- අතරින් වැඩිම භාෂ්මික ගුණය ඇත්තේ කුමකටද?
- $AlCl_3$, $NaCl$ හා $MgCl_2$ යන සංයෝග අතරින් ජල විච්ඡේදන හැකියාව වැඩිම කුමන සංයෝගයේද?
- $CH_3CH_2CH_2OH$, $CH_3CH_2NH_2$, CH_3COOH යන සංයෝග තුන අතරින් ඉහළම තාපාංකය ඇත්තේ කුමකටද?
- CaH_2 , MgH_2 හා BeH_2 අතරින් වැඩිම සහසංයුජ ලක්ෂණ ඇත්තේ කුමකටද?
- NO_3^- , NO_2^- හා NO_2^+ අතරින් වඩා විද්‍යුත් සෘණ N පරමාණුව ඇත්තේ කුමකටද?

(b) (i) C_2H_3NCO අණුව සඳහා වඩාත්ම පිළිගත හැකි ලුවීස් තිත් - ඉරි ව්‍යුහය අඳින්න. එහි සැකිල්ල පහත දක්වා ඇත. N පරමාණුව SP මුහුම්කරණය වී ඇතැයි සලකන්න

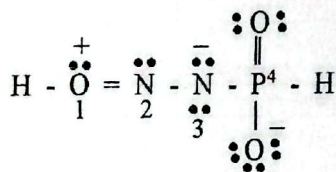

(ii) ඉහත (i) හි අඳින ලද ව්‍යුහයේ "O" පරමාණුවට සම්බන්ධ (I) C පරමාණුවේ ඔක්සිකරණ අංකය (II) C පරමාණුව වටා හැඩය ලියන්න.

(I) (ඔක්සිකරණ අංකය) (හැඩය)

(iii) ඉහත (i) හි අඳින ලද ලුවීස් තිත් ඉරි ව්‍යුහය සඳහා තවත් ලුවීස් තිත් - ඉරි ව්‍යුහ (සම්ප්‍රසක්ත ව්‍යුහ) දෙකක් ඇඳ ඒවායේ ස්ථායීතාවයන් ඉහත (i) හි ව්‍යුහයට සාපේක්ෂව දැක්වීමට එම ව්‍යුහය යටින් "ස්ථායී" හෝ "අඩු ස්ථායී" හෝ "අස්ථායී" වශයෙන් ලියන්න.

(iv) පහත සඳහන් ලුවීස් තිත් - ඉරි ව්‍යුහය සහ එහි ලේබල් කරන ලද සැකිල්ල පදනම් කරගෙන පහත දී ඇති වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

		O^1	N^2	N^3	P^4
I	පරමාණුව වටා VSEPR යුගල් සංඛ්‍යාව				
II	පරමාණුව වටා ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල් ජ්‍යාමිතිය				
III	පරමාණුව වටා හැඩය				
IV	පරමාණුවේ මුහුම්කරණය				

- කොටස් (v) සිට (viii) ඉහත (iv) කොටසෙහි දෙන ලද ලුපිස් තීන් - ඉරි ව්‍යුහය මත පදනම් වේ. පරමාණු ලේබල් කිරීම (iv) කොටසෙහි ආකාරයට සම වේ.

(v) පහත දැක්වෙන පරමාණු දෙක අතර σ බන්ධන සෑදීමට සහභාගී වන පරමාණුක / මූලික කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

(I) H - O ¹	H	O ¹
(II) O ¹ - N ²	O ¹	N ²
(III) N ² - N ³	N ²	N ³
(IV) N ³ - P ⁴	N ³	P ⁴
(V) P ⁴ - H	P ⁴	H
(VI) P ⁴ - O ⁻	P ⁴	O ⁻

(vi) පහත දැක්වෙන පරමාණු දෙක අතර π බන්ධන සෑදීමට සහභාගී වන පරමාණුක කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

(I) O ¹ - N ²	O ¹	N ²
(II) P ⁴ - O	P ⁴	O

(vii) O¹, N², N³ හා P⁴ පරමාණු වටා ආසන්න බන්ධන කෝණ සඳහන් කරන්න.

O¹ N² N³ P⁴

(viii) O¹, N², N³ හා P⁴ පරමාණු විද්‍යුත් සංඝනාව වැඩිවන පිළිවෙලට සකසන්න.

..... < < <

(c) ධන කිරණ අංශුවක වාලක ශක්තිය (E_K) පහත සමීකරණය මගින් ලබාදේ.

$$E_K = eV$$

මෙහි e යනු ධන කිරණ අංශුවක ආරෝපණය වන අතර V යනු කැතෝඩයත් ඇනෝඩයත් අතර ඇති විභව අන්තරය වේ.

ධන කිරණ අංශුවේ ස්කන්ධය $9.0 \times 10^{-30} \text{ kg}$

අග්‍ර අතර විභව අන්තරය $10,000 \text{ V}$

අංශුවේ ආරෝපණය $2 \times 1.60 \times 10^{-19} \text{ C}$

ප්ලාන්ක් නියතය $6.6 \times 10^{-34} \text{ Js}$

(i) ඉහත තත්ව යටතේ කැතෝඩ කිරණ නලයක් තුළ නිපදවන ධන කිරණ අංශුවක වාලක ශක්තිය ගණනය කරන්න.

.....
.....
.....

(ii) එමගින් ධන කිරණ අංශුවේ ගම්‍යතාව ගණනය කරන්න.

.....
.....
.....
.....

(iii) ධන කිරණ අංශුවේ ඩී බ්‍රෝග්ලි තරංග ආයාමය ගණනය කරන්න.

.....
.....
.....
.....

(02) (a) A යනු S ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යයක් වන අතර සාන්ද්‍ර නයිට්‍රික් අම්ලය සමග ප්‍රතික්‍රියා කර දුඹුරු වායුවක් ලබා දෙයි. A ස්වභාවයේ කීසරයිට් තුළ අඩංගු වේ.

(i) A හඳුනාගන්න.

.....

(ii) A හි ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය ලබා දෙන්න.

.....

(iii) A වායුගෝලීය දහනයේ දී ලැබෙන ඵලය හා ඵලයන් මොනවාද?

(iv) ඉහත (iii) හි එම ඵලය / ඵලයන් ජලය සමග ප්‍රතික්‍රියාවේ තුලිත රසායනික සමීකරණය ලබා දෙන්න.

(v) ඉහත (iv) හි දී එක් ඵලයක් ලෙස භාෂ්මික වායුවක් ලැබේ. එය හඳුනා ගැනීමට පරීක්ෂණයක් ලියන්න.

(vi) A සාන්ද්‍ර තයිට්‍රික් අම්ලය සමග ප්‍රතික්‍රියාවේ තුලිත සමීකරණය ලබා දෙන්න.

(vii) A අඩංගු කීසරයිට්හි රසායනික සූත්‍රය ලබා දෙන්න.

(b) X, Y යනු P ගොනුවේ එකම කාණ්ඩයේ අනුයාත මූලද්‍රව්‍ය දෙකක් වන අතර X හි ඔක්සිජන් ආකාර දෙකෙන් එකක කටුක ගන්ධයක් සහිත වායුවකි. Z යනු Y හි එම ආවර්තයේම ඇති අනුයාත මූලද්‍රව්‍යයක් වන අතර YZ_2 ජලය සමග සුදු පැහැති අවක්ෂේපයක් ලබා දෙයි.

(i) X, Y, Z හඳුනාගන්න.

X :

Y :

Z :

(ii) YZ_2 හඳුනාගෙන එය ජලය සමග ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ තුලිත සමීකරණය ලියන්න.

YZ_2 :

$YZ_2 + H_2O$:

(iii) Z හි ද්වි පරමාණුක ප්‍රභේදය ජලය සමග ප්‍රතික්‍රියාවේ තුලිත සමීකරණය ලියන්න.

(iv) $Y_2X_3^{2-}$ අයනයේ ලුට්ස් ව්‍යුහය අඳින්න.

(v) $Na_2Y_2X_3$ සංයෝගයට තනුක HCl එකතු කළ විට සුදු අවක්ෂේපයක් හා කටුක ගන්ධයක් සහිත වායුවක් ලැබේ. එම ප්‍රතික්‍රියාවට තුලිත අයනික සමීකරණය ලියන්න.

(vi) ඉහත කටුක ගන්ධයක් සහිත වායුව $H^+ / K_2Cr_2O_7$ මගින් හඳුනාගත හැකිය. එම පරීක්ෂණයේ නිරීක්ෂණය සඳහන් කර එම වායුව $H^+ / K_2Cr_2O_7$ සමග ප්‍රතික්‍රියාවේ තුලිත අයනික සමීකරණය ලියන්න.

(c) Q, R යනු P ගොනුවේ එකම කාණ්ඩයේ අනුයාත මූලද්‍රව්‍ය අයන දෙකකි. මේවා $AgNO_3$ යොදා ලැබෙන අවක්ෂේප තනුක NH_3 හි දිය නොවූ අතර සාන්ද්‍ර NH_3 හි එක් අවක්ෂේපයක් දිය වූ අතර අනෙක දිය නොවේ. Q හි සාම්පලයකට Cl_2 දියර බුබුලනය කර $CCl_4(l)$ යෙදූ විට CCl_4 ස්ථරයේ දම් පාට ගෝලිකාවක් ඇති විය.

(i) Q හා R අයන හඳුනාගන්න.

Q :

R :

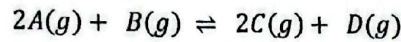
(ii) Q හා R, $AgNO_3$ සමග ප්‍රතික්‍රියාවේ තුළින් සමීකරණය දෙන්න.

(iv) මින් සාන්ද්‍ර NH_3 හි දියවන සංයෝගයට අදාළ ප්‍රතික්‍රියාවේ තුළින් සමීකරණය ලබා දෙන්න.

(v) මින් දම් පාට ගෝලිකාවක් ලබා දීමට අදාළ පරීක්ෂණයේ තුළින් සමීකරණය දෙන්න.

(vi) R අයනය හඳුනා ගැනීමට භාවිතා කළ හැකි තවත් එක් පරීක්ෂණයක් සඳහන් කරන්න.

(03) (a) $T^\circ C$ දී සිදුවන පහත සමතුලිතය සලකන්න.

පරිමාව 1.5 dm^3 වන දෘඪ සංචාක බඳුනක් තුළ $C(g)$ 0.9 mol සහ $D(g)$ 0.45 mol ක් ආරම්භක අවස්ථාවේ තබා පද්ධතිය සමතුලිතතාවයට ළඟාවීමට සලස්වන ලදී. සමතුලිත අවස්ථාවේ ආරම්භක $D(g)$ ප්‍රමාණයෙන් 60% ක් ඉතිරිව පැවතුණි.

(i) මිශ්‍රණයේ අඩංගු එක් එක් සංඝටකයන්හි සමතුලිත සාන්ද්‍රණ ගණනය කරන්න.

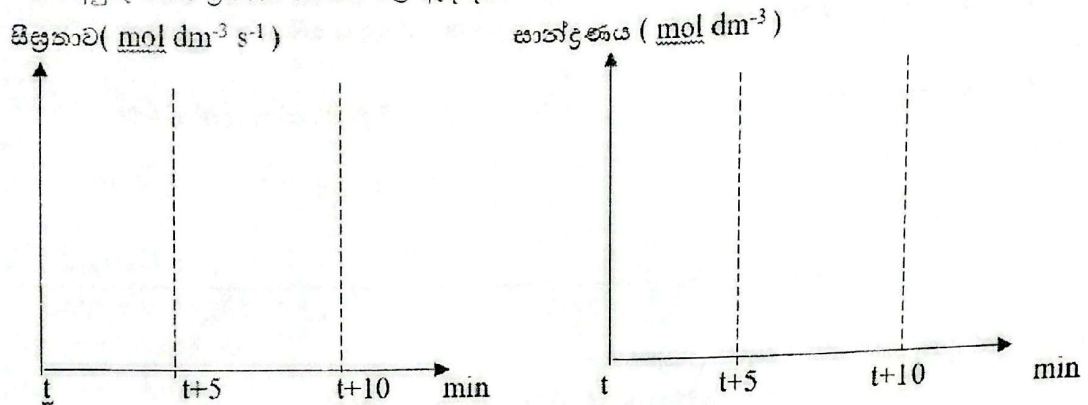
(ii) සමතුලිතය සඳහා K_C සහ K_P ප්‍රකාශ ලියා දක්වන්න.

(iii) K_C නියතයෙහි අගය ගණනය කරන්න.

(iv) K_C සහ K_P සහ අතර සම්බන්ධතාව ලියා දක්වන්න. එනමින් K_P නියතයෙහි අගය ගණනය කරන්න.
($RT = 12500 \text{ J mol}^{-1}$) ලෙස ගන්න.

- (v) ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවීමේ දී අවට පරිසරයෙහි එන්ට්‍රොපිය ඉහළ යන බව නිරීක්ෂණය වී ඇත. එසේනම් පද්ධතිය සමතුලිත වී මිනිත්තු 5 කට පසු පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය $(T + 320)^{\circ}\text{C}$ දක්වා ඉහළ නංවන ලදී. පද්ධතිය සමතුලිත වීමට තවත් මිනිත්තු 5 ක් ගත විය. එවිට එක් එක් සංඝටකයේ සාන්ද්‍රණය කාලය සමග වෙනස් වන අයුරු සහ ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ සීඝ්‍රතාවන් (R_f) පසු ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සීඝ්‍රතාව (R_b) කාලය සමග වෙනස් වන අයුරු පහත ප්‍රස්ථාර සටහන් වල ඇඳ දක්වන්න.

- (b) (i) සාන්ද්‍රණය $x \text{ mol dm}^{-3}$ වන ජලීය NH_4Br ද්‍රාවණයක pH අගය පහත ප්‍රකාශනය මගින් ලබා දෙන බව පෙන්වන්න. $2\text{pH} = \text{pK}_w - \text{pK}_b - \log X$

- (ii) සාන්ද්‍රණය 0.4 mol dm^{-3} වන ජලීය NH_4Br ද්‍රාවණයක 25°C දී pH අගය ගණනය කරන්න. 25°C දී NH_3 හි K_b අගය $1.0 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$ ලෙස සලකන්න.

- (iii) සාන්ද්‍රණය පිළිවෙළින් $X_1 \text{ mol dm}^{-3}$ සහ $X_2 \text{ mol dm}^{-3}$ වන ජලීය NH_3 සහ NH_4Br ද්‍රාවණයක 25°C දී pH අගය පහත ප්‍රකාශනය මගින් ලබාදේ.

$$\text{pH} + \text{pK}_b = 14 + \log_{10}\{X_1/X_2\}$$

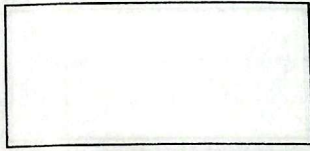
0.4 mol dm^{-3} වන ජලීය NH_4Br ද්‍රාවණයේ 100cm^3 ක පරිමාවක සහ KOH මවුල a ප්‍රමාණයක් දිය කළ විට ද්‍රාවණයේ pH අගය 8.2 බව සටහන් විය. දිය කරන ලද KOH මවුල ප්‍රමාණය කොපමණද?

(ඉඟිය :- මාධ්‍යයේ NH_4Br ඉතිරි වන බවත් NH_4Br සහ KOH ප්‍රතික්‍රියා කරන බවත් සලකන්න.

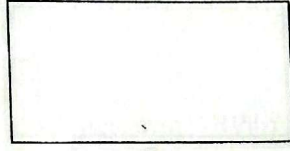
$$(10^{0.8} = 6.3, (0.04/7.3) = 0.00545)$$

(04) (a) A, B, C සහ D යනු අණුක සූත්‍රය $C_5H_{10}O$ වන ව්‍යුහ සමාවයවික වේ. B ව්‍යුහය පමණක් ප්‍රකාශ සමාවයවිකතාව පෙන්වයි. B සහ C ව්‍යුහ දෙක පමණක් ජෙලිං ද්‍රාවණය සමඟ රත් කළ විට ගඩොල් රතු පැහැ අවක්ෂේපයක් ලබා දෙයි. A, B සහ C ව්‍යුහ තුනම $Zn(Hg)/$ සාන්ද්‍ර HCl සමග ප්‍රතික්‍රියාවෙන් එකම ව්‍යුහය වන E සංයෝගය ලබා දේ. A, B, C සහ D ව්‍යුහ හතරම $LiAlH_4$ සමග වියළි ඊතර් මාධ්‍යයක ප්‍රතික්‍රියා කොට පසුව එය අම්ලික ජල විච්ඡේදනය කළ විට පිළිවෙළින් F, G, H සහ I ව්‍යුහ ලබා දෙන අතර F, G සහ I ව්‍යුහ තුනම ප්‍රකාශ සමාවයවිකතාව පෙන්වයි. නමුත් H ව්‍යුහය පමණක් ප්‍රකාශ සමාවයවිකතාව නොපෙන්වයි. F, G, H සහ I ව්‍යුහ සාන්ද්‍ර H_2SO_4 සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට ලැබෙන එල පිළිවෙළින් J, K, L සහ M වන අතර එයින් M ව්‍යුහ පමණක් පාරත්‍රිමාන සමාවයවිකතාව පෙන්වයි.

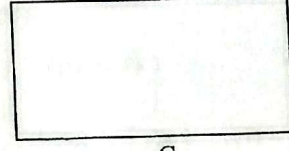
(i) A, B, C, D, E, F, G, H සහ I වල ව්‍යුහ පහත දී ඇති කොටු තුළ අඳින්න.

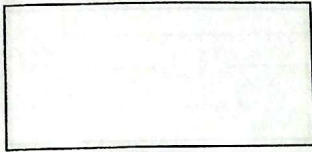
A

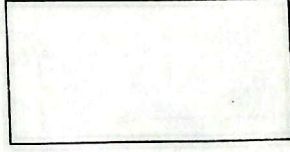
B

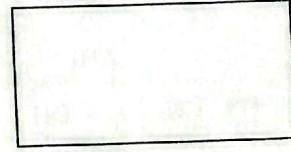
C

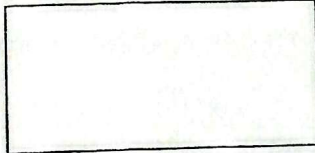
D

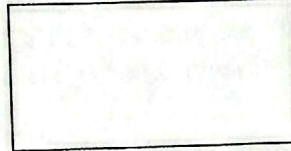
E

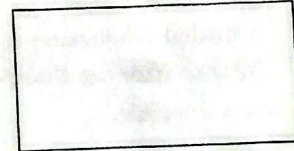
F

G

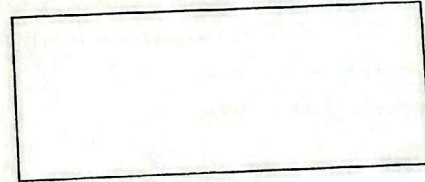
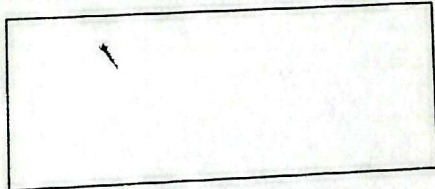

H

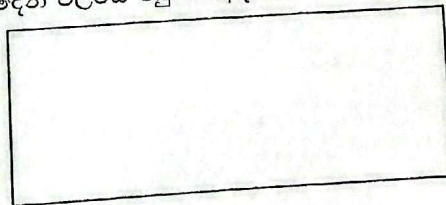

I

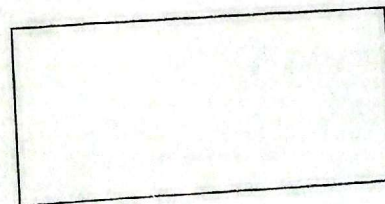
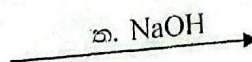
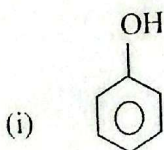
(ii) M එලයේ ත්‍රිමාන සමාවයවික ව්‍යුහ අඳින්න.

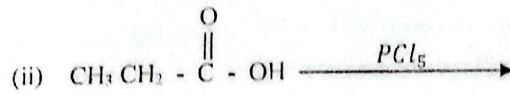

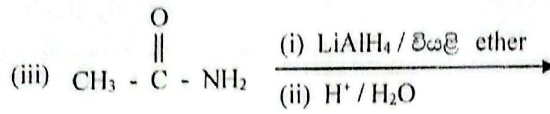
(iii) J වලට Br_2 දමා විට සෑදෙන එලයේ ව්‍යුහය අඳින්න.

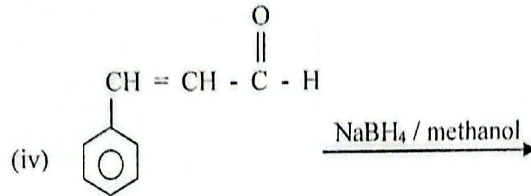

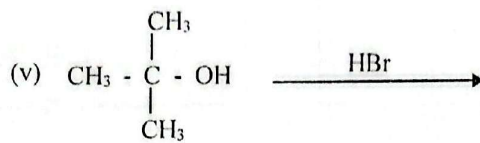
(b) පහත දී ඇති ප්‍රතික්‍රියාවල අදාළ එල දී ඇති කොටු තුළ සඳහන් කරන්න.

- (c) 3-methyl-2-butanone වලට වියළි ඊතර් මාධ්‍යයේ දී $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{MgBr}$ ආකලනයේ ප්‍රතික්‍රියා යාන්ත්‍රණය ලියන්න. එම ඵලය ආම්ලික ජල විච්ඡේදනයේ දී සෑදෙන ඵලයේ ව්‍යුහය ද දෙන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

නාලන්දා විද්‍යාලය - කොළඹ 10
NALANDA COLLEGE - COLOMBO 10
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ විභාගය - 2025
තෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2025 ඔක්තෝම්බර්
රසායන විද්‍යාව - II
13 ශ්‍රේණිය

02	S	II
----	---	----

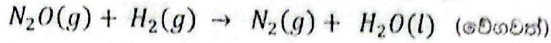
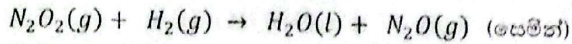
B කොටස - රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

- (05) (a) $A_2B_4(g) \xrightleftharpoons{\Delta} 2AB_2(g)$
 A_2B_4 වායුව $400K$ ට ඉහළ උෂ්ණත්ව වලදී ඉහත පරිදි විභේජනය වේ.
 A_2B_4 වායුව අන්තර්ගත බඳුනේ පරිමාව $2dm^3$ වේ.
- (i) සමතුලිත පද්ධතියේ මුළු පීඩනය P ද, සමතුලිතතා නියතය K_p ද නම් මවුලික විඝටන ප්‍රමාණය $(\alpha), \alpha = \frac{K_p}{4P + K_p}$ මගින් ලබාදෙන බව පෙන්වන්න.
- මෙම වායුව $500K$ දී විභේජනය වීමට ඡලස්ථිත ලදී. ආරම්භයේ $A_2B_4(g)$ මවුල 0.6 ක් පීඩනය $2.4 \times 10^5 Pa$ යටතේ බඳුනට ඇතුළු කළ අතර සමතුලිතතාවට ළඟා වූ පසු පද්ධතියේ පීඩනය $3.2 \times 10^5 Pa$ විය.
- (ii) $500K$ පද්ධතියේ K_c ගණනය කරන්න.
- (iii) එමගින් පද්ධතිය සඳහා $500K$ දී K_p ගණනය කරන්න.
- (b) X නැමැති සංයෝගයක් ඊතර් සහ ජලය යන අමිශ්‍ර ද්‍රාවක දෙක තුළ ව්‍යාප්ත වී ගතික සමතුලිතතාවයේ පවතී. එවිට ඊතර් $10cm^3$ ක් තුළ X හි $0.007mol$ ක් ද ජල ස්තරයේ $50cm^3$ ක් තුළ X හි $0.005 mol$ ක් ද අඩංගු වේ.
- (I) ඊතර් සහ ජලය අතර X හි ව්‍යාප්ති සංගුණකය සොයන්න.
 (ද්‍රාවක දෙක තුළදීම X එකම අණුක ස්වරූපයෙන් ඇතුළු උපකල්පනය කරන්න.)
- (II) ජලීය මාධ්‍යයේ දී Y නැමැති සංයෝගය X සමග ප්‍රතික්‍රියා වී පහත ගතික සමතුලිතතාවය ඇති කරයි.
- $$2X(aq) + Y_2(aq) \rightleftharpoons 2XY(aq)$$
- මෙම සංයෝග තුනම ජලයේ ද්‍රාව්‍ය වුවද ඊතර් තුළ ද්‍රාව්‍ය වන්නේ $X(aq)$ පමණි. Y හි සාන්ද්‍රණය $0.01 mol dm^{-3}$ වන ජලීය ද්‍රාවණයක අඩංගු වන ඊතර් ද්‍රාවකය සමග හොඳින් සොලවා සමතුලිත වීමට ඉඩ හරින ලදී. ඊතර් ස්තරය තුළ පවතින X හි සාන්ද්‍රණය $0.056 mol dm^{-3}$ වන අතර ජලය තුළ පවතින X හි මුළු සාන්ද්‍රණය $0.012 mol dm^{-3}$ වේ.
- (i) ජල ස්තරය තුළ පවතින නිදහස් X හි සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.
- (ii) ජල ස්තරය තුළ පවතින XY හි සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.
- (iii) ජල ස්තරය තුළ පවතින Y හි සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.
- (iv) අදාළ උෂ්ණත්වයේ දී $2X(aq) + Y_2(aq) \rightleftharpoons 2XY(aq)$ යන සමතුලිතතා සඳහා සමතුලිතතා නියතය K_c ගණනය කරන්න.
- (c) (i) $CH_4(g)$ සඳහා වන සම්මත දහන එන්තැල්පිය අර්ථ දක්වන්න.
- (ii) $60^\circ C$ දී වායු මිශ්‍රණයක $4 dm^3$ පරිමාවක් තුළ CH_4 සහ C_2H_4 පමණක් අඩංගු වේ. එම මිශ්‍රණය පූර්ණ දහනයෙන් පසු එම උෂ්ණත්වයේදීම ලද වායු පරිමාව $8 dm^3$ ක් වූ අතර KOH ද්‍රාවණයක් තුළින් යැවූ පසු එම පරිමාව $2 dm^3$ ක් විය. දහනයේදී පිටවූ CO_2 වායු පරිමාව සොයා දී ඇති දත්ත ඇසුරින් වායු මිශ්‍රණයේ $1 dm^3$ ක් වැඩිපුර O_2 වල දහනයේදී පිටවන තාපය ගණනය කරන්න.
- $$\Delta H_{D, CH_4(g)} = -890 kJ mol^{-1} \quad \Delta H_{D, C_2H_4(g)} = -1400 kJ mol^{-1}$$

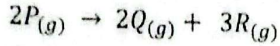

(06) (a) NO හා H₂ අතර ප්‍රතික්‍රියාව පහත ආකාරයට මූලික පියවර තුනකින් සිදුවන්නේ යැයි සැලකේ.

- සමස්ත ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
- ප්‍රතික්‍රියාවේ දී අතරමැදි ඵල හඳුනාගන්න.
- ඉහත යන්ත්‍රණයට අනුව මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ සීඝ්‍රතාවය (R) සඳහා ප්‍රකාශනය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.
- ඒ අනුව ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සමස්ත පෙළ සොයන්න.

(b) P වායුව පහත දැක්වෙන පරිදි සංචාන දෘඩ භාජනයක් තුළ වියෝජනය වේ.

වායුත් පරිපූර්ණ හැසිරීම දක්වයි නම් දී ඇති නියත උෂ්ණත්වයේ දී කාලය සමග P හි ආංශික පීඩනය වෙනස්වන ආකාරය පහත පරිදි වේ.

කාලය (s)	0	100	200
P ආංශික පීඩනය (Pa)	2×10^5	1×10^5	5×10^4

- ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ පෙළ සොයන්න ඔබගේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.
- P හි වියෝජනය 99.9% ක් සම්පූර්ණ වීමට ගතවන කාලය ආසන්නව සොයන්න.
- P හි ආංශික පීඩනය $8 \times 10^4 \text{ Pa}$ වන විට පද්ධතියේ පීඩනය සොයන්න.

(c) (i) පරිපූර්ණ ද්‍රාවණයක් යනු කුමක්ද?

(ii) රළුල් නියමයෙන් යන්නමින් අපගමනයක් දක්වන A සහ B ද්‍රාවණ දෙක එකිනෙක මිශ්‍ර කිරීමේ දී පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය සුළු වශයෙන් ඉහළ නගින ලදී. ද්‍රාවණ පද්ධතිය රළුල් නියමයෙන් කුමන ආකාරයේ අපගමනයක් දක්වයි ද යන්න අන්තර් අණුක බල ඇසුරින් පහදා දෙන්න.

(iii) මෙම මිශ්‍රණයේ A වැඩිපුර වාෂ්ප වේ. එසේනම් ඉහත A සහ B එම මිශ්‍රණය සඳහා ද්‍රව කලාපයේ A හි මවුල භාගයේ විචල්‍යතා සමග වාෂ්ප පීඩනය සංයුතියක් සහ උෂ්ණත්ව සංයුතියක් දක්වීමට කලාප සටහන් දෙකක් අඳින්න. එම කලාප සටහන්වල ද්‍රව කලාපය සහ වාෂ්ප කලාපය වෙන වෙනම දක්වන්න. එම කලාප සටහන් තුළ පරිපූර්ණ මිශ්‍රණයේ හැසිරීම කඩ ඉරකින් නිරූපණය කරන්න.

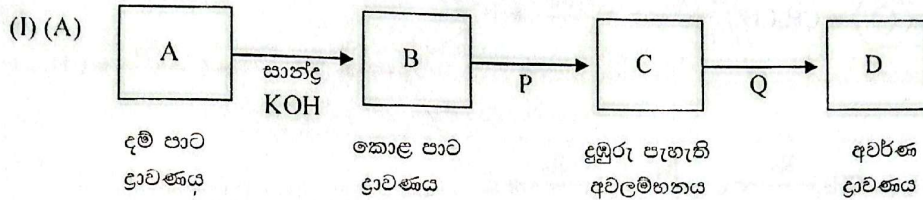
(07) (A) (a) CuSO₄ .5H₂O එක්තරා ස්කන්ධයක් ජලයට එකතු කිරීම මගින් ද්‍රාවණයක් පිළියෙල කර ඇත. ද්‍රාවණයේ එහි pH අගය 1 වනතුරු සල්ෆියුරික් අම්ලය එයට එකතු කල අතර 0.5 dm³ වන ද්‍රාවණය ජලාවනම් (Pt) ඉලෙක්ට්‍රෝඩ දෙකක් යොදා 6.5 A නියත ධාරාවක් ලබා දෙමින් විද්‍යුත් විච්ඡේදනය කරන ලදී. මෙහිදී ඉලෙක්ට්‍රෝඩ දෙක මගින් නිකුත් වූ වායුව වෙන් වෙන් වශයෙන් එකතු කර ගන්නා ලදී. ආරම්භයේ දී ඇනෝඩයෙන් පමණක් වායුව මුක්ත වූ අතර මිනිත්තු 10 කට පසු කැතෝඩය අසලින් වායුව නිකුත් වීමට පටන් ගන්නා ලදී. අවසානයේ කැතෝඩය හා ඇනෝඩය අසලින් ඉවත්ව තිබූ වායු පරිමාව සමාන වේ. ($1F = 96500 \text{ C mol}^{-1}$)

අර්ධ ප්‍රතික්‍රියාව	සම්මත ඔක්සිහරණ විභවය E ⁰ , V
$Cu^+(aq) + e \rightarrow Cu(s)$	0.518
$O_2(g) + 2H^+(aq) + 2e \rightarrow H_2O_2(g)$	1.780
$2H^+(aq) + 2e \rightarrow H_2(g)$	0.00
$Cu^{2+}(aq) + 2e \rightarrow Cu(s)$	0.337
$O_2(g) + 4H^+(aq) \rightarrow 2H_2O(l)$	1.229

- ඉහත විද්‍යුත් විච්ඡේදන කෝෂයේ ආරම්භයේ දී සිදුවන කැතෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව, ඇනෝඩ ප්‍රතික්‍රියා සඳහන් කරන්න.
- සමස්ථ කෝෂ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහන් කරන්න.

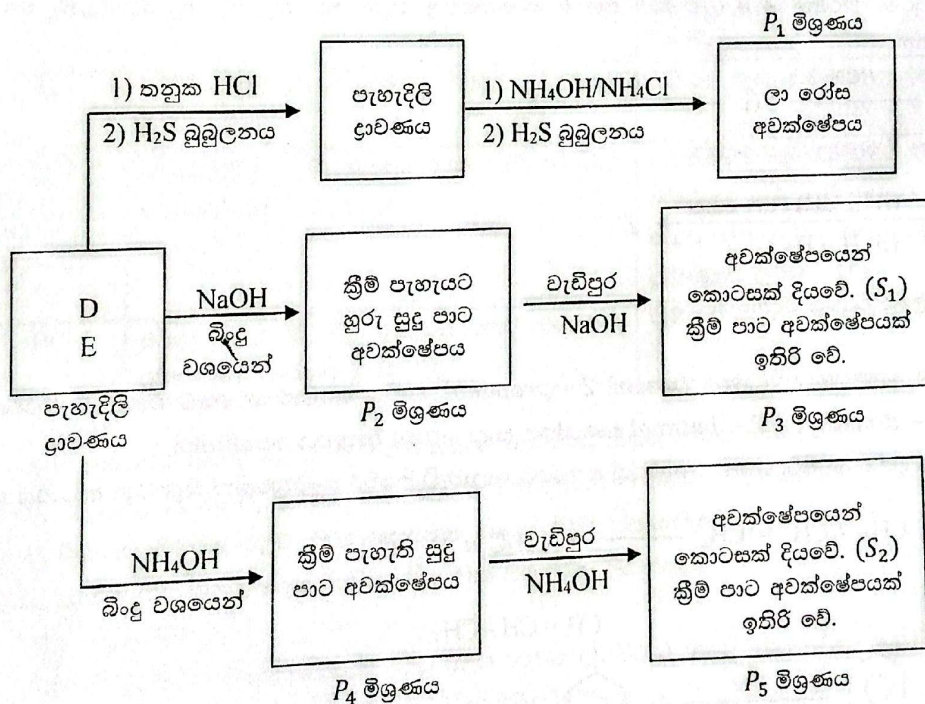

- (iii) ආරම්භයේ දී එක්කර ඇති $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ ස්කන්ධය ගණනය කරන්න. ($\text{Cu} = 63.5, \text{S} = 32, \text{O} = 16, \text{H} = 1$)
- (iv) ආරම්භයේ ඇතෝමය අසලින් මුක්ත වන වායු හා මිනිත්තු 10 පසු කැතෝඩය අසලින් මුක්ත වන වායුව සඳහන් කරන්න.
- (v) කුමන චේලාවක දී ඉලෙක්ට්‍රෝඩ අසලින් මුක්ත වූ වායුන්ගේ පරිමා සමාන වේද?
- (vi) ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව ස.උ.පී හිදී සිදුවී ඇත්නම් වායු දෙකෙහි පරිමා සමාන වන අවස්ථාවේ මුළු වායු පරිමාව කොපමණ වේද?
- (b) A යනු d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යයක් අඩංගු සංයෝගයක් වන අතර එහි ජලීය ද්‍රාවණයකට පහත ප්‍රතිකාරක යෙදූ විට විවිධ ඔක්සිකරණ අංක වලින් යුත් ප්‍රභේද බවට පත්වේ.

- (i) A, B, C, D හා P, Q හඳුනාගන්න.
- (ii) A, B, C, D හි එක් එක් අවස්ථාවට අදාළ ඔක්සිකරණ අවස්ථාව ඉදිරිපත් කරන්න.
- (II) $A + \text{සාන්ද්‍ර } \text{KOH}$, හා $C + Q$ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ලබා දෙන්න.

(B) ඉහත D හි කැටායනය හා E නම් තවත් කැටායනයක් අඩංගු තවත් නියැදියකට පහත පරීක්ෂණ සිදු කරන ලදී.

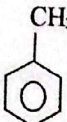

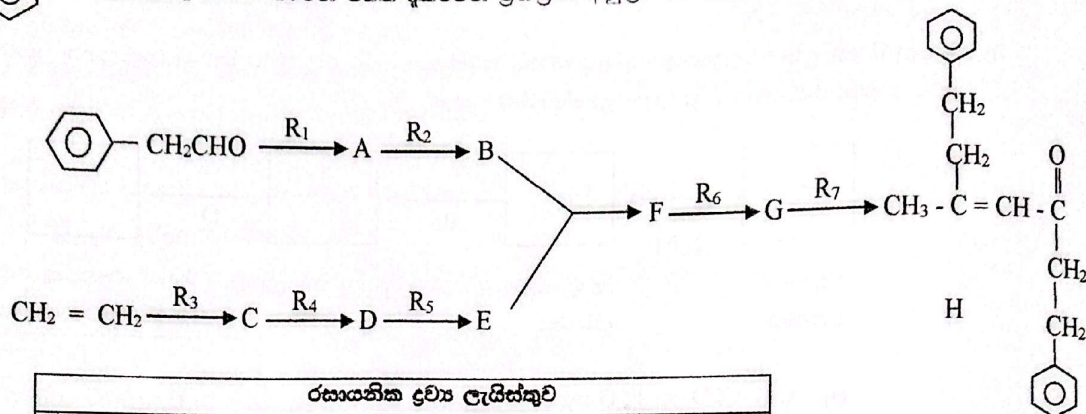
- (i) E කැටායනය හඳුනාගන්න.
- (ii) P_1 අවක්ෂේප මිශ්‍රණයේ අඩංගු සංයෝග වල රසායනික සූත්‍රය සඳහන් කරන්න.
- (iii) P_2 අවක්ෂේප මිශ්‍රණයේ ඇති සංයෝග වල රසායනික සූත්‍රය ඉදිරිපත් කරන්න.
- (iv) P_2 ට වැඩිපුර NaOH යෙදූ විට දියවනුයේ කුමන අවක්ෂේපය ද යන්න සඳහන් කර දිය වූ විට ලැබෙන ද්‍රාවණයේ S_1 හි අන්තර්ගත රසායනික සූත්‍රය සඳහන් කරන්න.
- (v) වැඩිපුර NH_4OH හමුවේ දිය වූ විට ලැබෙන ද්‍රාවණයේ S_2 හි රසායනික සූත්‍රය ද සඳහන් කරන්න.
- (vi) S_1, S_2, P_5 හි IUPAC නාමය සඳහන් කරන්න.

C කොටස - රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයට ලකුණු 150 බැගින් ලැබේ.)

- (08) (a) සහ CH_2CH_2 භාවිත කරමින් පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියා අනුක්‍රමයට අනුව සංයෝගය පිළියෙල කර ඇත.

රසායනික ද්‍රව්‍ය ලැයිස්තුව
තනුක NaOH , තනුක H_2SO_4 , NaBH_4 , NaNH_2 , Br_2 , PBr_3 , මධ්‍යසාරීය KOH , HgSO_4 , H_2O , methanol

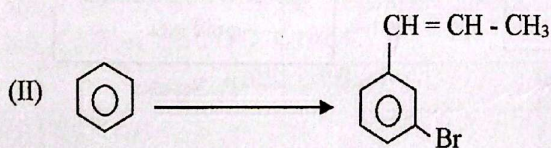
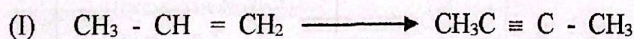
- (i) ප්‍රතිකාරක වශයෙන් රසායන ද්‍රව්‍ය ලැයිස්තුවේ ඇති ඒවා පමණක් භාවිත කරමින් ඉහත ප්‍රතික්‍රියා අනුක්‍රමය සම්පූර්ණ කරමින් $\text{A}, \text{B}, \text{C}, \text{D}, \text{E}, \text{F}$ සහ G සංයෝගවල ව්‍යුහ සහ $\text{R}_1, \text{R}_2, \text{R}_3, \text{R}_4, \text{R}_5, \text{R}_6$ සහ R_7 ප්‍රතිකාර දෙන්න.

- (ii) $\text{Y} \xleftarrow{\text{HCN}} \text{G} \xrightarrow{\text{CH}_3\text{NH}_2} \text{X}$
 X හා Y ඵලවල ව්‍යුහ දෙන්න.

- (iii) $\text{H} \xrightarrow[\text{(ii) H}^+ / \text{H}_2\text{O}]{\text{(i) LiAlH}_4 / \text{dry ether}} \text{Z}$

Z ඵලයේ ව්‍යුහය දෙන්න.

- (b) (i) එකම ආරම්භක සංයෝගය වශයෙන් 2-propanol භාවිත කරමින් හතරකට නොවැඩි පියවර සංඛ්‍යාවකින් 2,3-dimethyl-2-butanol සංයෝගය සාදා ගන්නා ආකාරය පෙන්වන්න.
- (ii) පහත දැක්වෙන පරිවර්තන එක එකක් හතරකට නොවැඩි පියවර සංඛ්‍යාවකින් සිදුකරන ආකාරය පෙන්වන්න.

- (c) $\text{CH}_3 - \text{C}(=\text{O}) - \text{Cl}$ / නිර්ජලීය AlCl_3 සමග බෙන්සීන්හි ප්‍රතික්‍රියාවේ ඵලය සහ යාන්ත්‍රණය ලියන්න.

(09) (a) X ද්‍රාවණයෙහි ලෝහ කැටායන පහක් අඩංගු වේ. මෙම කැටායන හඳුනාගැනීම සඳහා පහත පරීක්ෂණ සිදු කරන ලදී.

	පරීක්ෂාව	නිරීක්ෂණය
(1)	X හි කුඩා කොටසකට තනුක HCl එකතු කරන ලදී.	
(2)	P_1 පෙරා වෙන් කරන ලදී. පෙරණය තුළින් H_2S බුබුලනය කරන ලදී.	සුදු පාට අවක්ෂේපයක් (P_1) තැඹිලි පැහැ අවක්ෂේපයක් (P_2)
(3)	P_2 පෙරා වෙන් කරන ලදී. H_2S ඉවත් කිරීම පිණිස පෙරණය නවවා තනුක HNO_3 සමග නවවා සිසිල් කර NH_4OH එක් කරන ලදී.	දුඹුරු පැහැ අවක්ෂේපයක් (P_3)
(4)	P_3 පෙරා වෙන්කර පෙරණය තුළින් H_2S බුබුලනය කරන ලදී.	කළු පැහැ අවක්ෂේපයක් ලැබුණු (P_4)
(5)	P_4 පෙරා වෙන් කරන ලදී. H_2S ඉවත් කිරීම පිණිස පෙරණය නවවා සිසිල් කර එය තුළට $(NH_4)_2CO_3$ එක් කරන ලදී.	සුදු පැහැ අවක්ෂේපයක් ලැබුණු (P_5)

P_1, P_2, P_3, P_4 හා P_5 සඳහා පහත සඳහන් පරීක්ෂණ සිදු කරන ලදී.

අවක්ෂේපය	පරීක්ෂාව	නිරීක්ෂණය
P_1	තනුක HCl දමා උණුසුම් කර නවවා සිසිල් කරන ලදී.	උණුසුම් කරන විට දියවී අවර්ණ ද්‍රාවණයක් ලැබී පසුව සිසිල් කරන විට ඉදිකටු වැනි ස්ථවික ලැබුණි.
P_2	තනුක HCl අම්ලයේ දියකර පසුව එයට ජලය එක් කරන ලදී. නැවත අම්ලය එක් කරන ලදී.	ජලය එකතු කරන විට සුදු පැහැ අවක්ෂේපයක් ලැබුණි. (Q) එයට නැවත අම්ලය එකතු කිරීමේ දී එම අවක්ෂේපය දියවේ.
P_3	තනුක HCl හි P_3 දියකර NH_4SCN එකතු කරන ලදී.	තද රතු පැහැ ද්‍රාවණයක් ලැබුණි. (R)
P_4	තනුක HCl හි P_4 දියකර එයට NH_4OH බිංදු වශයෙන් එකතු කරන ලදී.	NH_4OH එකතු කරන විට පළමුව කොළ පාට අවක්ෂේපයක් ලැබී (s) එයට වැඩිපුර NH_3 එකතු කරන විට එය දියවී තද නිල් පාට ද්‍රාවණයක් ලැබුණි. (T)
P_5	සාන්ද්‍ර HCl හි P_5 ද්‍රාවණය කර පහත්සිළු පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී.	ක්‍රිමීසන් රතු දල්ලක් සහිතව දැවේ.

- (i) X ද්‍රාවණයෙහි අඩංගු ලෝහ කැටායන පහ හඳුනාගන්න. (හේතු අවශ්‍ය නැත.)
(ii) P_1, P_2, P_3, P_4 හා P_5 අවක්ෂේප වලට හේතුවන රසායනික විශේෂ හඳුනාගන්න.
(iii) Q, R, S හා T වර්ණ වලට අදාළ රසායනික විශේෂ සඳහා රසායනික සූත්‍ර ලබා දෙන්න.
(iv) පහත දී ඇති ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.

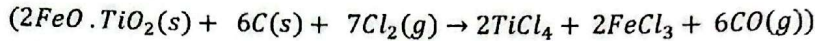
- (I) P_1 ලැබීම
(II) P_2 ට HCl එකතු කිරීම හා එයට ජලය නැවත දමූ විට එයින් Q අවක්ෂේපය ලැබීම.
(III) P_3 තනුක HCl වල දිය කිරීම හා එයට NH_4SCN දමූ විට R ලැබීම.
(IV) P_4 ට තනුක HCl දමා දිය කිරීම හා එයට NH_4OH දමූ විට S ලැබීම
(V) S වලට වැඩිපුර NH_3 එකතු කරන විට T ලැබීම.

- (b) ශ්‍රී ලංකාවේ පුළුබ්බේ ප්‍රදේශයේ ඉල්මනයිට් ඛනිජ වැලි නිධියක් පවතී. මෙයින් TiO_2 ද Ti ද නිස්සාරණය කළ හැකිය. තව අමතරව යකඩ ද නිස්සාරණය කරගත හැකිය. ඛනිජ වැලිවල අපද්‍රව්‍යය ද පවතී. ඉල්මනයිට් ඛනිජ වැනි වලින් $50g$ ගෙන සාන්ද්‍ර H_2SO_4 සමඟ රත්කර දිය කරයි. අපද්‍රව්‍ය දිය නොවේ. පසුව අපද්‍රව්‍ය පෙරා ඉවත් කරයි. එහි වලින් $50g$ ගෙන සාන්ද්‍ර H_2SO_4 සමඟ රත්කර දිය කරයි. අපද්‍රව්‍ය දිය නොවේ. පසුව අපද්‍රව්‍ය පෙරා ඉවත් කරයි. එහි වියළි ස්කන්ධය $5.20g$ වේ. පෙරාගත් ද්‍රාවණය තනුක කර $250.00cm^3$ ද්‍රාවණයක් සාදා ගන්නා ලදී. මෙම ද්‍රාවණයෙන් $25.00cm^3$ අනුමාපන ජලාස්කූලකට ගෙන $0.4 mol dm^{-3}$ $K_2Cr_2O_7$ ද්‍රාවණයකින් $25.00cm^3$ ක් එයට

එකතු කරන ලදී. ඉතිරි $K_2Cr_2O_7$ සොයා ගැනීමට මෙම ද්‍රාවණය $0.6 \text{ mol dm}^{-3} \text{ FeSO}_4$ ද්‍රාවණයක් සමග අනුමාපනය කරන ලදී. එවිට FeSO_4 ද්‍රාවණයෙන් 26.00 cm^3 ක් වැය විය.

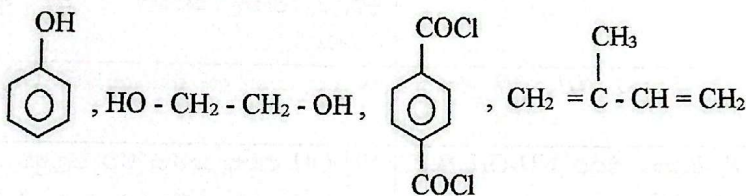
- අදාළ තුලිත සමීකරණ ලියා දක්වමින් ඛනිජයේ අඩංගු TiO_2 ප්‍රතිශතය සොයන්න.
- Ti ලෝහය නිපදවීමේ දී ඉල්මනයිට් වලින් TiCl_4 සාදා එය Mg සමග ප්‍රතික්‍රියාවෙන් Ti නිපදවා ගනී. ඉල්මනයිට් 1 kg වලින් Ti ලෝහය කොපමණ ස්කන්ධයක් නිපදවිය හැකිද? ($\text{Fe} - 56, \text{Ti} - 48, \text{O} - 16, \text{Cl} - 35.5, \text{C} - 12$)

(10) (a) මුයින් ද්‍රාවණයක් මගින් පටල කෝෂ ක්‍රමය සහ සොල්වේ ක්‍රමය මගින් වැදගත් නිපදවීම් දෙකක් සිදු කරයි.

- ඉහත ක්‍රම දෙක මගින් නිපදවන ද්‍රව්‍ය අදාළ ක්‍රමය සමග දක්වන්න.
- මුයින් ද්‍රාවණයේ ඇති $\text{Mg}^{2+}, \text{Ca}^{2+}$ හා SO_4^{2-} අයන ඉවත් කරන අයුරු සමීකරණ ද සහිතව දක්වන්න.
- වරණීය පටලය සහ සවිවර ප්‍රාචීරය අතර වෙනස කුමක්ද?
- පටල කෝෂයේ හා ප්‍රාචීර කෝෂයේ ඇතෝඩ කුටීරය සහ කැතෝඩ කුටීරවල ද්‍රව මට්ටම්වල වෙනස හේතු සහිතව පැහැදිලි කරන්න.
- සොල්වේ ක්‍රමයේ දී පළමුව මුයින් ද්‍රාවණය NH_3 වලින් සංතෘප්ත කරනුයේ කුමක් නිසාද?
- සොල්වේ ක්‍රියාවලිය තුලිත සමීකරණ ද යොදාගෙන පැහැදිලි කරන්න.
- සොල්වේ ක්‍රමයේ දී " NH_3 වැය නොවේ" මෙය පැහැදිලි කරන්න.

(b) පහත ඒක අවයවික සලකමින් පිළිතුරු සපයන්න.

- තාප පරිවාරක රේඛීය දාම බහුඅවයවිකයක් සෑදීමට අදාළ තුලිත සමීකරණ ලියන්න.
- තාප ප්‍රතිරෝධී ත්‍රිමාන බහුඅවයවිකය සෑදීමට අදාළ ඒක අවයවික දක්වන්න.
- ස්වභාවික රබර්වල,
 - පුනරාවර්ති ඒකකය අඳින්න.
 - රබර් කිරි කැටි ගැසීමට භාවිතා කරන රසායන ද්‍රව්‍යයේ නම ලියන්න.
 - රබර් කිරි කැටි ගැසීම වැළැක්වීමට යොදා ගන්නා රසායනික ද්‍රව්‍යයේ නම ලියන්න.
 - රබර්වල ප්‍රත්‍යාස්ථ ගුණ වැඩි දියුණු කිරීමට යොදාගන්නා ද්‍රව්‍ය සහ එහි ප්‍රතිශතය කොපමණද?
- ඉහත ඒක අවයවික මගින් සාදන බහුඅවයවික තාප සුළුකාර්ය සහ තාපස්ථාපන ලෙස වර්ග කරන්න.
- බහු අවයවික නිපදවීමේ දී ආකලන ද්‍රව්‍ය එකතු කරයි. ඒවායින් බහු අවයවික වලට ලැබෙන ගුණාංග 3 ක් ලියා දක්වන්න.

- (c) (i) අම්ල වැසි ඇතිවීමට ප්‍රධාන ලෙස බලපාන වායු දූෂක මොනවාද?
- (ii) ඉහත වායු දූෂක මගින් අම්ල වැසි ඇතිවන ආකාරය තුලිත සමීකරණ මගින් පහදන්න.
- (iii) "අම්ල වැසි වලින් ජලයේ කඩිකත්වය වැඩි කරයි." මෙය පහදන්න.
- (iv) අම්ල වැසිවලින් පසේ ඇති ඇලුමිනියම් සිලිකේට් සංයෝග දිය කරයි. මෙය මාළුවන්ට බලපාන්නේ කෙසේද?
- (v) ඉහත එක් ද්‍රව්‍යයක් ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාවට හේතු වේ. සමීකරණ ද යොදාගෙන මෙය පහදන්න.
- (vi) ජලාශයකින් ලබාගත් ජලය 100.00 cm^3 ට ඉක්මනින් MnSO_4 යොදා දිය කරයි. එම ද්‍රාවණයෙන් 25.00 cm^3 ගෙන 0.01 mol dm^{-3} වූ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ සමග අනුමාපනය කරයි. $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ 400 cm^3 වැය විය. එම ජලයේ ඇති ද්‍රාව්‍ය ඔක්සිජන් ප්‍රමාණය ppm වලින් කොපමණද? ($\text{O} = 16$)

1																		2																	
1 H 1.008																		2 He 4.0026																	
3 Li 6.94		4 Be 9.0122																																	
11 Na 22.990		12 Mg 24.305																																	
19 K 39.098		20 Ca 40.078		21 Sc 44.956		22 Ti 47.867		23 V 50.942		24 Cr 51.996		25 Mn 54.938		26 Fe 55.845		27 Co 58.933		28 Ni 58.693		29 Cu 63.546		30 Zn 65.38		31 Ga 69.723		32 Ge 72.630		33 As 74.922		34 Se 78.97		35 Br 79.904		36 Kr 83.798	
37 Rb 85.468		38 Sr 87.62		39 Y 88.906		40 Zr 91.224		41 Nb 92.906		42 Mo 95.95		43 Tc (98)		44 Ru 101.07		45 Rh 102.91		46 Pd 106.42		47 Ag 107.87		48 Cd 112.41		49 In 114.82		50 Sn 118.71		51 Sb 121.76		52 Te 127.60		53 I 126.90		54 Xe 131.29	
55 Cs 132.91		56 Ba 137.33		57-71 *		72 Hf 178.49		73 Ta 180.95		74 W 183.84		75 Re 186.21		76 Os 190.23		77 Ir 192.22		78 Pt 195.08		79 Au 196.97		80 Hg 200.59		81 Tl 204.38		82 Pb 207.2		83 Bi 208.98		84 Po (209)		85 At (210)		86 Rn (222)	
87 Fr (223)		88 Ra (226)		89-103 #		104 Rf (265)		105 Db (268)		106 Sg (271)		107 Bh (270)		108 Hs (277)		109 Mt (276)		110 Ds (281)		111 Rg (280)		112 Cn (285)		113 Nh (286)		114 Fl (289)		115 Mc (289)		116 Lv (293)		117 Ts (294)		118 Og (294)	

* Lanthanide series

57 La 138.91	58 Ce 140.12	59 Pr 140.91	60 Nd 144.24	61 Pm (145)	62 Sm 150.36	63 Eu 151.96	64 Gd 157.25	65 Tb 158.93	66 Dy 162.50	67 Ho 164.93	68 Er 167.26	69 Tm 168.93	70 Yb 173.05	71 Lu 174.97
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Actinide series

89 Ac (227)	90 Th 232.04	91 Pa 231.04	92 U 238.03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)
-------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

